
Les mer om ...

I DETTE NUMMER

De første leger og fakulteter

De få legene som praktiserte i Norge rundt år 1700 var preget av medisinske teorier fra både antikken og deres samtid. Medisin og kirurgi var to fag med ulik utdanning og status, men ved etableringen av et medisinsk fakultet i Christiania i 1814 ble fagene samlet og integrert i ett studium. I Bergen var opprettelsen av Gades institutt i 1912 starten på en forskerskole innen patologi og andre laboratoriefag. Virksomheten ble hemmet av betydelige konflikter.

Medisinens kirurgisering og etableringen av en norsk legeskole i 1814

En forskerskole grunnlegges – Gades Institutt 1912–35

Leger, bøker og medisinsk kunnskap i Norge rundt 1700

Sykdommer som forsvant

Katalepsi omtales uklart i eldre medisinske lærebøker og er ikke omtalt i det hele tatt i nyere lærebøker. Katalepsi ble definert som en krampe tilstand ikke ulik katatoni og ble av mange oppfattet som en psykogen, hysteriform sykdom. Flere forfattere, blant annet Edgar Allan Poe, Emile Zola og Charles Dickens, har beskrevet dramatikken ved katalepsi.

På slutten av 1800-tallet var klorose betegnelsen på en anemisykdom blant unge kvinner kjennetegnet av blekhet, avmagring og tretthet. I løpet av 1920-årene forsvant sykdomsbetegnelsen helt.

Edgar Allan Poe og sykdommen som forsvant

Om klorose og blodfattige jenter på slutten av 1800-tallet

Hamsuns leger

Knut Hamsun skrev ikke mye om leger, og det han skrev var ikke særlig fordelaktig for legestanden. Legene ble karakterisert som strebere, pengegriske personer og slette diagnostikere.

Nye bøker om blant annet medisinsk antropologi, sørlandsk distriktsmedisin, norsk farmasihistorie, krigsmedisin i Gaza og forskningsfusk anmeldes.

Legene i Hamsuns romaner

Geografiske forskjeller i sykdomsforløp og behandling

Det er store forskjeller mellom fylkene i overlevelsen blant kvinner med brystkreft. Dette viser en studie basert på registerdata etter 1985. Forskjellene kan skyldes ulikt tilbud i mammografiscreening, diagnostikk og/eller behandling. En annen studie viser fortsatt betydelige forskjeller i bruken av onkologisk stråleterapi innen Helse Sør-Øst.

Fylkesvise forskjeller i overlevelse av brystkreft

Bruk av stråleterapi i Helse Sør-Øst

Norsk levertransplantasjon gjennom 25 år

Rikshospitalet er nå Nordens største senter innen levertransplantasjon, og resultatene er på høyde med de beste internasjonalt. Femårsoverlevelsen har steget fra 53 % i første tiårsperiode til 83 % etter 2000. Ventelisten er kort og ventetiden kortere enn i resten av Norden. Kolestatisk leversykdom er hyppigste indikasjonsdiagnose.

Levertransplantasjon i Norge gjennom 25 år

Publisert: 17. desember 2009. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 26. mars 2026.